

༄༅། བོད་གྲི་གསུང་རབ་བཞུགས་བྱང་གི་བྱང་རབས་དཔེ་ཚོགས་འཕུལ་གྱི་མེ་ལོང་།

༄༅། །སྤྱི་འགྲུལ་བཀའ་མའི་བཞུགས་བྱང་
ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མངོན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

སི་ཁྲོན་དཔེ་སྐྱུན་ཚོགས་པ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

༡༡། །སྤྱ་འགྱུར་བཀའ་མའི་བཞུགས་བྱང་

ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་

ཞེས་བ་བ་བཞུགས་སོ།།

སི་ཁྱོན་དཔེ་སྐྱུན་ཆོགས་པ། སི་ཁྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

ཚུམ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ། དབྱངས་ཅན།
མདུན་ཤོག་འཆར་འགོད་པ། དབྱངས་ཅན།

༄༅། །ཐུ་འཕྱར་བཀའ་མའི་བརྒྱགས་བྱང་
ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་
ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱགས་སོ། །

(༡)

ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དབྱངས་ལེགས་བཤད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཅུམས།

སེཾྱོན་དཔེ་སྟུན་ཆོགས་པ།
སེཾྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས་པར་རྩ་བསྟུན་ནས་བཟུམ།
མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་པར་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།
༡༠༠༩ལོའི་ཟླ༡༠པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།
༡༠༠༩ལོའི་ཟླ༡༠པར་པར་ཐེངས་དང་པོ་དཔར།
པར་གྲངས། ༠༠༡ - ༥༠༠
དཔེ་རྟགས། ISBN 7 - 5409 - 3343 - 7/K · 262
རིན་སྒོར། ༡༩.༠༠

图书在版编目(CIP)数据

旧译法藏编纂史·如意宝库.第1卷/西南民族大学
藏学文献研究中心编;土登江村著. - 成都:四川民
族出版社,2006.11

(藏文典籍目录编纂史丛书)

ISBN 7-5409-3343-7

I.旧... II.①西...②土... III.藏学-文献-编
辑-历史-藏语 IV.①K281.4②G257.3

中国版本图书馆CIP数据核字(2006)第136173号

责任编辑/央 金

装帧设计/妙 音

藏文典籍目录编纂史丛书

旧译法藏编纂史·如意宝库

第一卷

土登江村 著

出版发行/四川出版集团 四川民族出版社

(成都市三洞桥路12号)

排 版/成都曲登嘎布照排部

印 刷/四川锦祝印务有限公司

成品尺寸/260mm×185mm

印 张/19

字 数/350千

版 次/2006年10月第1版

印 次/2006年10月第1次印刷

印、数/001~500册

书 号/ISBN 7-5409-3343-7/K·262

定 价/39.00元

国家民委古籍整理项目·

藏文典籍目录编纂史丛书编委会

顾 问 土登尼玛 多识·洛桑图丹琼排 那仓·向巴昂翁

哈尔哇·嘉木样洛周 玛仲·更登 甲拉·布楚

木雅·贡保 格勒 万果 噶玛德勒

编委会主任 罗布江村

编委会副主任 李冬生 何晓平 时光 刘勇 龙燕

主 编 奔 嘉

副主编 夏 吾 益西拉姆

ཕྱི་ལོ་གཟུང་རྒྱུ་བཟུང་བཟུང་གི་ཕྱི་རྒྱུང་རྒྱུ་བཟུང་དཔེ་ཚེགས་འབྲུལ་གྱི་
མེ་ཁྲི་ཞེས་བྱ་བའི་ཚེ་མ་ཞིག་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཚེགས།

མྱ་འདྲི་ས། གཟན་དཀར་སྤྱབ་བསྟན་ཉི་མ། དོར་ཞི་གདོང་དྲུག་སྟེངས་མོ།
ནགས་ཚང་བྱམས་པ་རག་དབང་། སུར་བ་འཇམ་དབྱངས་མྱ་ལྷོ་ས།
མ་གྲོང་དགེ་འདུན། ལྷགས་ལ་བྱ་ལྷུག་མི་ཉག་མགོན་པོ།
དགེ་ལེགས། བན་གྱི་ཀམ་བདེ་ལེགས།

ཚེ་མ་ཞིག་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཚེགས་ཀྱི་གྲུ་རིན། དོར་བྱ་རྒྱལ་མཚན།

ཚེ་མ་ཞིག་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཚེགས་ཀྱི་གྲུ་རིན་གཞོན་པ།

ལུ་རྟོང་ཉིན། ཉི་ཞེ་མིན། ཉི་ཀོང་། བསོད་ནམས་སྤྱན་ཚེགས།
དབང་ལྷུག་བསོད་ནམས་ལྷ་མོ།

གཙུག་ལྷོ་གྲུ་པ། རང་ཚང་འབྲུམ་སྤྱབས།

གཙུག་ལྷོ་གྲུ་གཞོན་པ། ག་པོ་སྤྱ་རྒྱལ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་མོ།

དེ་མཆོག་ལ་འབྲུལ་གྱི་མེ་ཁྲི་རྒྱུ་ལ་འདྲི་ཞུ་བ་ལ་ རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་གཏམ།

དེ་ཡང་། སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལ་རབས་བརྒྱ་ལ་འདྲི་ནང་རང་རེའི་གངས་ཅན་གྱི་སྒྲོང་ས་འདིར་ཡི་
གཏམ་རྣམས་བཞག་གཏན་འཁེབས་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་ལྟ་རྒྱུ་ལ་འདྲི་
ཆུ་དཀར་ནག་དང་། ཏ་ཟིག་ལི་ཡུལ་སོགས་གནའ་བོའི་ཤེས་རིག་དར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་།
ཡུལ་གྱུ་དག་ལས་ནང་བཟླ་ན་རིག་གནས་གཙོས་པའི་སྤྱོད་དང་། གཏན་ཆེགས། བཟོ། གསོ་བ།
སྒྲན་རག་མཛོན་བཟོད། རྟེན་སྦྱར། སྐར་འབྱུང་ཅིས་སོགས་གཞུང་ལུགས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་
བ་ཅི་རིགས་ཐོག་མར་རང་སྐད་ཏུ་ལེགས་པར་བསྟར་ཅིང་། བར་ཏུ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་
བཟླ་ན་བཙོས་སྤྱོད་ཆོགས་བཙམས། མཁུག་ཏུ་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་སྟེལ་བའི་བདག་སྐྱེན་
ལས། ས་དགོ་བཀའ་རྒྱུ་ལ་སོགས་བཤད་སྟབས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་རྗེས་འབྲང་དང་།
བཙས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་དང་རང་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་མང་པོས་གངས་ཅན་བོད་...
གྱི་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་རིགས་པ་ཐང་མར་བཞུ། རྒྱུ་མཚུངས་སུ་དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་
འགྲེལ་བའི་བྱན་མོང་དང་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་འདུས་པའི་གཞུང་...
ལུགས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་བཅུ་ལ་འཆད་ཉན་འཁྱུར་གསུམ་དང་།
བཤད་སྟབས་ལས་གསུམ་གྱི་ལམ་སྟོན་ལེགས་པར་བཏོད། བར་ཏུ་གཏན་ལ་ཐབ། རིམ་བཞིན་
དར་རྒྱས་བཏང་བ་སོགས་འདྲི་སྦྱང་སྟེལ་བར་མཛད་པའི་ལུགས་རྗེ་བདག་སྐྱེན་ལ་བརྟེན་...
ནས། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ཏུ་བཞུགས་སོ་ཙག་གི་སྟེགས་བམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་

སྤངས་ན་རི་རབ་ལྷན་པོའི་གཏོས་དང་མཉམ་ཞིང་། ཚས་ཚན་གྱི་ནམ་དབྱེ་རི་ཉིད་མཆིས་
 པ་གྲངས་སྟུ་བཤང་ན་གཟའ་སྐར་གྱི་གྲངས་ལས་བཀལ་བ་བཞུགས་པ་དེ་དག་རྒྱལ་ཁབ་མྱེ་
 བ་དང་ཀུན་རྩ་དར་བྱབ་ཆེ་བ་དེ་བཞིན་མང་ཞིང་རྒྱས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཚས་རྒྱལ་ལོ་པ་ཏ་
 ནམས་གྱི་སྟུ་རིང་ནས་དར་བའི་དཀར་ཆག་ཐོ་འགོད་དང་བཞུགས་བྱང་སྒྲིག་ཚུལ་གྱི་རིག་
 པའི་སྟོལ་མ་ཉམས་པའི་མཛད་འཕྲིན་རྒྱབས་ཆེན་པོ་འཕེལ་བ་གོར་མ་ཆག་པས། གོང་
 བཀོད་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་ལོ་པ་ཏ་མཁས་གྲུབ་ནམས་གྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅས་
 ནམས་སྟེ་ཚན་དང་ནམ་གྲངས་སོགས་མ་འདྲེས་པར་འཚོལ་བ་དེ་བའི་ཐོ་ཡིག་གསལ་བོར་
 བཀོད་ནས་དཀར་ཆག་ལེགས་སྒྲིག་བྱེད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་སྟེལ་
 གསུམ་བྱེད་པ་ལ་ཤིན་རྩ་མཐོ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་དང་། ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བའི་སྟུ་ཆོགས་
 ཤིག་རེད། དེར་བརྟེན། མ་ཅི་ཡིག་རྒྱུག་གི་རྒྱས་སྟེ་བཞིན་ཀུན་གྱིས་བོད་རིག་པ་ཞེས་འབོད་
 ཅིང་སྟོག་བཞིན་པའི་རྩ་སྐབས་འདིར་སེམས་གྱི་གཞུ་མོ་ནང་རྩ་བ་ཀྱིས་ནས་མཐོ་བསམ་
 བཏང་ཆེ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུ་བྱེད་དམ་གཞི་འཛིན་ས་
 ནི་དཀར་ཆག་ལེགས་སྒྲིག་དང་དཀར་ཆག་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཡིན་པ་གསལ་བོར་རྟོགས་
 ཟུབ།

རང་རེའི་བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཀར་ཆག་ཐོ་འགོད་དང་
 བཞུགས་བྱང་སྒྲིག་ཚུལ་གྱི་རིག་པའང་འཛམ་གླིང་ཉིད་གི་མི་རིགས་སྟོན་ཐོན་ཅན་གཞན་
 དག་དང་མཚུངས་པར་གནའ་སྔ་མོ་ནས་དར་ཡོད་དེ། སྐྱ་སྐྱོར་བམ་གཉིས་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་
 རྒྱུང་ལས་བྱང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་རྩ་བ་སྐྱུར་ཅིང་མིང་རྩ་བ་ཏུ་གསལ་བ་
 ནམས་དཀར་ཆག་རྩ་བུ་ལྟེ། ནམ་རྩ་ཡང་གཞུང་ལུགས་དེ་ལས་མི་བསྐྱུར་ཅིང་ཀུན་གྱིས་
 བསྟན་པ་རྩ་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་སྟུལ་ཞེས་པ་ལྟར་དཀར་ཆག་ཅེས་པའི་ཐ་སྟོད་ད་
 བཞུགས་ཡིག་ཚང་ནང་སོག་མར་གསལ་ཞིང་། འདི་ནི་བཅུན་པོ་ཁྱི་ལྷ་སྤང་བཅུན་(776 -

མཐའ་དག་ཞིགས་པར་འབྱེད་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞུགས་བྱང་སྤྱི་ཚུལ་……
ཅིག་ཆགས་ཡོད་དོ།

ཡིན་ན་ཡང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་དཀར་ཆག་གི་གོ་དོན་ལ་སྤྱན་མོང་གི་སྒྲ་བཤད་
ཅིག་གྲུབ་མེད་པས། སྤྱན་གྱིས་གཞིགས་ན་དཀར་ཆག་ཅས་པ་ལ་སྒྲ་ཡངས་དོག་གི་འཇུག་པ་
བཞི་ཡོད་དེ། སྒྲ་དོག་པའི་དོག་པ་ལྟར་ན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་བསྟན་བཅས་དག་གི་
དཔེ་ཚོ་དང་། ཡང་ན་ས་བཅད། ཆོས་ཆོན། མཚན་བྱང་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་སྟབས་བདེར་
འགོད་པའི་ཐོ་ཡིག་ཅུ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བསྟན་བཅས་གང་རྒྱུད་གི་ཐོ་བྱང་
དཀར་ཆག་འགོད་པའི་དཔེ་ཚོ་ལྟ་བུ། སྒྲ་དོག་པའི་ཡངས་པ་ལྟར་ན་གང་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའི་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཞུགས་བྱང་གི་སྤེ་ཆོན་དབྱེ་བསྟུང་སྒྲ་ནས་ས་བཅད་……
དང་། ཆོས་ཆོན། མཚན་བྱང་། དབྱེ་བ། སྤེ་ཆོན། གཞུང་ཆོད། འཇུར་བྱང་སོགས་ཀྱི་ནུ་
གངས་མ་འདྲེས་པར་གོ་རིམ་མཐར་ཆགས་སུ་བསྒྲིགས་པ་ལ་ཞིབ་པར་འཇུག་པ་དང་ཉེ་བར་
མཁོ་ཞིང་རང་རྒྱ་སྟབ་པའི་རིགས་གཞུང་སྤེ་ཆོན་གསར་བ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། དཔེར་ན།
རྒྱུད་དཀར་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་གི་«བོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་རིག་པ་»དང་སྟུ་ཆོང་རྩོ་རྩོ་
རིན་ཆེན་གྱི་«བོད་ཀྱི་ཆོས་རིགས་ནུ་བཞག་»ལྟ་བུ། སྒྲ་ཡངས་པའི་དོག་པ་ལྟར་ན་བོད་ཀྱི་
སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞུགས་བྱང་སྤྱི་ཚུལ་ཏེ་སྤྱི་བྱ་གསུང་རབ་བསྟན་བཅས་གང་གི་……
འབྱུང་ཁྱད་ས་དང་། རྒྱུང་འཕེལ། དཔེ་སྤྱི་གི་གོ་རིམ། སྤྱི་བདག་དཀར་ཆག་དངོས་ཀྱི་
སྤྱི་གོ་རིམ་དབྱེ་འབྱེད་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་མཆོན་པའི་བཞུགས་བྱང་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་……
དེབ་ཐེར་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བཀའ་འཇུར་དཀར་ཆག་དང་། བསྟན་འཇུར་
དཀར་ཆག་སྟེ་འཇུར་བཀའ་མའི་དཀར་ཆག་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་བཅས་ཀྱི་དཀར་ཆག་
ལྟ་བུའོ། སྒྲ་ཡངས་པའི་ཡངས་པ་ལྟར་ན་ས་གནས་དང་། དཔོན་སྟེ། གནས་རི་འགངས་
ཆོན། རྒྱལ་སྟེན་ཆ་ཆོན་སོགས་ཀྱི་རྒྱུང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཙོ་བོར་སྤྱན་པའི་དེབ་ཐེར་རྒྱུང་

བའི་རིགས་ལ་འཇུག་ཏུ། དཔེར་ན། སྐྱེ་འབྱུང་བྱམས་པ་སྤྱིར་གི་དཀར་ཆག་དང་གསེར་གཏུང་འཛམ་སྤྱིར་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག་ལྟ་བུའོ།།

སྤྱོད་སྤྱོད་མཁས་དབང་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷན་རིང་བསགས་པའི་དཀར་ཆག་བཀོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོད་གསེར་ལས་བྱིན་པ་དག་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བརྒྱུད་དེ། བོད་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞུགས་བྱང་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་གྲུབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཐབས་ལམ་དེ་དག་བེད་སྤྱོད་ནས་བསྟན་བཅས་བསྟངས་གིས་མི་ལངས་པའི་དཀར་ཆག་བསྟོ་སྤྱོད་མཛད་པའི་སྐྱེ་བྱིན་ལས་བོང་ཚད་རི་རབ་ཀྱི་གཏོས་དང་མཉམ་ཞིང་། ཆོས་ཆོན་རྒྱ་སྐར་གྱི་གྲངས་ལས་བཟལ་བའི་གསུང་རབ་བསྟན་བཅས་དག་ད་ལྟའི་བར་དུ་བཞུགས་ཏེ་ད་དུང་ཀུན་གྱི་མིག་ལམ་དུ་སྤྱང་སྤྱོད་པའང་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞུགས་བྱང་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཞེ་ལས་གྲུབ་པས་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་སྤྱོད་ཚུལ་བའི་ལས་དོན་ལ་བྱས་ཤིང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་བཞག་ཡོད་དོ།།

ཡིན་ན་ཡང་། དེང་རབས་དཀར་ཆག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བརྟག་དཔྱད་ལེགས་པར་བཏང་ཆོ། བོད་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞུགས་བྱང་སྤྱོད་ཚུལ་གྱིས་གསུང་རབ་བསྟན་བཅས་དག་ལ་བདག་ཉེར་དོ་དམ་གྱི་རུས་པ་ཅམ་ཐོན་ཡོད་པ་ལས་དཀར་ཆག་རིག་པའི་མ་ལག་གསར་བཞེངས་དང་། དེའི་བྱུང་ཁོངས་ཀྱི་རིག་ཆོན་རེ་རེ་ལ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་གི་གྲུབ་འབྲས་བྱང་སྤྱོད་པ་ནི། དུང་དཀར་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་གི་«བོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་རིག་པ་»ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་ཆང་དོ་རྩེ་རིན་ཆེན་གྱི་«བོད་ཀྱི་ཚོམ་རིགས་རྣམ་བཞག་»ཞེས་བྱ་བ། དག་དབང་ཆེ་དཔག་དང་། བསོད་ནམས་ཆེ་དབང་། བཀྲས་སྒྱུར་སྒོ་བཟང་བསྟན་རྒྱས་བཅས་ཀྱིས་མཛད་པའི་«བོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་རིག་པའི་ལག་དེབ་»ཞེས་བྱ་བ་བཅས་ཡིན། གོང་བཀོད་བཙམས་ཆས་འདི་དག་གིས་རང་རྒྱ་སྤྱོད་པའི་རིགས་གཞུང་སྤྱོད་ཆོན་གསར་བ་ཞིག་གི་ཆ་ནས་བོད་སྤྱོད་

རབས་ཀྱི་སྤྱན་ལྷན་ཆོགས་པའི་བཞུགས་བྱང་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་ཉམས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྦྱོགས་མཁོ་.....
བསྐྱེད་གང་ལེགས་བྱས་ཏེ་དེར་སྐབས་གསར་ཏུ་དར་བའི་དཀར་ཆག་རིག་པའི་གཞུང་.....
ལྷགས་ཀྱི་ལེགས་ཆས་བྱུང་བརྒྱན་གནང་ནས་བརྟག་དབྱེད་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་.....
མོས་ཡིན་ཡང་།

དེར་བརྟེན། སྤྱིར་གངས་ཅན་པོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་རིག་གནས་འཛིན་སྤྱོད་སྤེལ་གསུམ་གྱི་
བྱ་བཞག་ལ་རང་རྩིས་ཀྱི་ལྷན་ལྷགས་འབྲུལ་བ་དང་། སྤྱོད་སྤེལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པོད་ཀྱི་
གཞུང་རབ་བརྟན་བཙུགས་དག་གི་བཞུགས་བྱང་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་དཀར་ཆག་རིག་པའི་དཔེ་རྒྱུ་.....
སྤྱོད་སྤེལ་དང་དར་སྤེལ་ཏུ་གཏོང་བ། ལྷག་པར་ཏུ་བཞུགས་བྱང་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་རིག་ཚན་
གསར་བ་འཇུགས་སྤྱན་དང་ཆེད་ལས་མི་སྣ་གས་སྤྱོད་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཀྱན་སྤྱོད་གིས་ཡོངས་
སྤྱོད་བསྐྱེད་ཏེ། དེད་གངས་ཅན་གཙུག་ལག་ནོར་བུའི་སྤོ་བྱང་ཞེས་བྱ་བའི་ཞིབ་འཇུག་ལས་
ཁྱད་སྤངས་འདི་བཙུགས་པ་ནས་བཟུང་མདོ་དབྱུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གཙོས་པའི་.....
རྒྱལ་ཁབ་ཁྱེད་ཀྱན་ནས་འཆོལ་བསྐྱོད་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་མཐར་ཐོད་.....
ཡིག་གནས་དཔེ་སྤོ་རྟེན་སྤྱི་ཚུལ་གཅིག་ཅེས་ལག་སྤྱོད་བྱུང་བ་ལས་ལེགས་པར་བདམས་པ་སྟེ།
«པོད་ཀྱི་གཞུང་རབ་བཞུགས་བྱང་གི་བྱུང་རབས་དཔེ་ཆོགས་འབྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་»ཞེས་པ་.....
དང་«པོད་ཀྱི་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་གྱི་གཞུང་འབྲུམ་»ཞེས་པའི་དཔེ་ཆོགས་ཆེན་པོ་གཉིས་
ཀ་ལོ་རེར་བསྐྱེད་མར་དཔེ་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། མཇུག་མཐར་འོད་ལྡན་དང་བཅས་བསྐྱེད་པའི་
དེབ་གྲངས་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཙུ་ལྷན་པའི་དཔེ་ཆོགས་གཉིས་འབྲུལ་པར་བཙོན་པའི་རྒྱས་.....
འགོད་བྱས་ཡོད་པས་ན། ཐེངས་འདི་ནི་དཔེ་ཆོགས་སྤྱིའི་དབྱུ་ཁྱད་འདེན་པའི་དེབ་དང་སྤོ་
སྟེ་«སྤྱོད་སྤེལ་བཀའ་མའི་བཞུགས་བྱང་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་»ཞེས་བྱ་
བ་དང་། «མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གཞུང་འབྲུམ་»ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཉིས་
ཡིན། རྗེས་མར་སྤྱོད་སྤེལ་ནས་«རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་»ཞེས་བྱ་བ་དང་།

«ཁང་དཀར་ཚུལ་བྲིམས་སྐལ་བཟང་གི་གསུང་འབུམ་»ཞེས་བྱ་བ་སྐད་ལོ་རེར་བསྟུང་མར་
ཚྭ་སྒྲིག་དཔེ་སྟུན་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པས། གཞུ་པོར་གནས་པའི་མཁས་དབང་ནམས་ཀྱིས་རྒྱབ་
སྐྱོར་དང་རོགས་རམ་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱུང་།

མཇུག་མཐར་ཆེད་དུ་བྱ་བྱ་ནི། རེད་ཅག་ལ་གནང་ཚྭ་དག་སྒྲིག་དང་། པར་སྟུན་གྱི་
ཉམས་སྦྱང་ཞན་ཅིང་ཚྭ་སྒྲིག་པར་བྱ་བ་གྱི་བའི་རྒྱ་ཚད་དམའ་ལ། དུས་ཚོད་ཀྱིས་གདུག་
ཅིང་ལས་བྲེལ་ཆེ་བ་སྐད་ཀྱི་སྟུན་དབང་གིས་དཔེ་ཆ་ལ་སློ་མིག་གིས་ཚད་མ་ཆེད་པའི་ནོར་
འབྲུལ་གྱི་ཆ་གང་མང་ཡོད་རེས་ཡིན་པས། རྒྱ་ཆེའི་སྟོག་པ་པོ་ནམ་པས་ཡོ་སྤང་གི་དགོངས་
འཆར་ལྟག་སྟོལ་གནང་བར་འཇུག་།

ཞེས་སྟོ་རྒྱབ་མི་རིགས་སྟོབ་ལྷ་ཆེན་མོ་གངས་ཅན་
གཙུག་ལག་ནོར་བུའི་པོ་བླ་པ་དུ་2005ལོའི་ཟླ9པའི་
ཚེས་15ཉིན་ལ་ངང་ཚང་འབུམ་སྟུབས་ནས།

ཐུན་བརྒྱད།

དེ་ཡང་པོད་ཁ་བ་ཅན་འདིར་ཚས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་ལྟ་ན་
མེད་པའི་མཐུ་དང་། པོད་ཁམས་འགོ་བ་རྣམས་གྱི་ལས་སྒྲོན་སྟོབས་ལུ་བྱུར་པ་ལས། ཀྲན་
མཁུན་རྒྱལ་བའི་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མདོ་སྐགས་བཤད་སྟུབ་གྱི་ཁྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བ་
ལ། ཤིང་རྟའི་ལམ་སྟོལ་ས་ས་བའི་དབང་གིས་དབྱེ་ན་བཤད་བརྒྱད་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་
བཅུ། བརྒྱབ་རྒྱད་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དེ་བཙ་བརྒྱད་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། འཕྱར་སྔ་མེད་
རུས་ཚོད་གྱི་དབང་གིས་སྔ་འཕྱར་དང་མེད་འཕྱར། བརྒྱད་པའི་ཐུག་བཞེས་དང་མན་རག་གི་
དབྱེ་བ་རུང་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ས་དགེ་བཀའ་རྟེན་སྐགས་ཐ་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བ་རུ་མར་
རུང་ཡང་དོན་རུ་བྱུར་སྒྲུབ་གི་རོ་བཞིན་པོད་བརྒྱད་ནང་བརྟན་གྱི་རིག་གཞུང་ཆེན་མོ་གཅིག་
ལས་གཉིས་པ་མ་མཆིས།

དེ་ལས་འདིར་བརྒྱད་པར་བྱ་བ་ནི་སྔ་འཕྱར་རྟེན་མ་བ་ནི། དེ་ཡང་ཚས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་
ཐེའུ་བཙན་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་མངའ་དབང་བརྒྱུར་ནས་རྒྱལ་བརྟན་དར་བར་མཛད་པའི་
ཐུགས་བསྐྱེད་དེ། ཟ་རྟོར་གྱི་མཁན་པོ་པོ་རྟེ་ས་ཏུ། ཨོ་རྒྱན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་པ་ལྷ་སྟོ་རྟ་མ།
པ་ཆ་ཆེན་པོ་མ་མི་ཏུ་སྐགས་རྒྱ་གར་གྱི་པ་ཆ་ཆེན་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད། གཞན་ཡང་ཡི་ཡུལ། རྒྱ་
ནག། ཞང་ཞུང་སྐགས་ནས་མཁས་པ་མང་པོ་གདན་དྲངས་ཏེ་པོད་གྱི་བརྟེན་མ་གསལ་སྤྱང་
སྐགས་སད་མི་བརྟན་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་རྗེས་ཞང་སྟོན་དྲ་མ་ཅན་དང་འབངས་སྟོ་གསལ་བ་
སུམ་བརྒྱ་ཙམ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས། དམ་ཚོས་འདུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བརྟན་པའི་གཞི་བཙུགས་
ཏེ། སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཙས་པ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་།
ཡི་ཡུལ། ཞང་ཞུང་སྐགས་འཛམ་སྤྱིར་ན་བཞུགས་ས་ཙག་བརྒྱུར། ལྷ་ས། བསམ་ཡས། ལྷ་

འབྲུག་ནམས་སྤྱོད་པ་ཚོས་བསམ་གྱི་བྱ་བ་གཙོ་པོར་བརྒྱུད་ཉེ་མདོ་ཉེ་སྔོན་གསུམ། རྒྱལ་ས་
 རྒྱུད་ཉེ་བཞི་རྒྱལ་བཅས་གསུང་རབ་ལྱང་གི་བསྟན་པ་མཐའ་དག་འཆད་ཉན་གྱིས་སྒྲིལ།
 མཆིམས་སྤྱ། ཡེར་པ། ཤེལ་བྲག་ནམས་སྤྱོད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་གཙོ་པོར་
 བརྒྱུད་ཉེ་བརྒྱབས་པས། བཀའ་ཤིང་གྲུབ་བརྟེན་གྱི་སྒྲིལ་ཆེན་མང་པོས་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་བྱ་བ་
 པར་མཛད། བྱུང་པར་སྤྱོད་འབྱུར་ཡོག་ནམས་གསུམ་ནི། རྣམ་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཡོངས་གྱི་ཞེ་
 རྒྱལ་ས། རྩོམ་ཆེ་མེད་པའི་རྒྱུད་ཉེ་རྒྱ་མཚོ་རྩ་བའི་དགོངས་པའི་མཐིལ། མན་ངག་ཐམས་ཅད་
 གྱི་གནད་དམ་པ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་རྒྱུར་མ་བྲགས་པ་མང་པོ། བད་འབྱུང་དང་བི་
 མ་ལ་སོགས་གྲུབ་པའི་འཁོར་ལོ་རྒྱུར་བ་ནམས་གྱིས་འགྲོ་སྤྱོད་དང་ཨོ་རྒྱལ་ཡུལ་སོགས་མཐའ་
 འགྲའི་གསང་མཛོད་མང་པོ་ནས་སྤྱངས་ཏེ། གངས་ཅན་འགྲོ་བའི་བསྐྱོད་ནམས་གྱི་ཞིང་
 སར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཉམས་བཞེས་མཐར་སྒྱུན་མཛད་དེ་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པ་མཆིམས་……
 རྩའི་གྲུབ་ཆེན་ཉེར་ལ། ཡེར་པའི་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ། རྩ་བོ་རིམ་ཆོས་ཆེན་བརྒྱ་ཙུ། རྒྱལ་
 ཡང་རྒྱངས་གྱི་རྒྱལ་ས་པ་སྤྱུམ་ཅུ། ཤེལ་བྲག་གི་རྩོགས་རྩན་ང་ལ། བཀའ་འགྲོ་མ་ཉི་ཤུ་ཙུ་
 སོགས་རྒྱལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་རྣམས་བདེན་གཉིས་བྱང་རྒྱབ་གྱི་སེམས་འབྱོར་ས། བརྒྱུད་རྩོགས་
 གྱི་དོན་ཆད་ཆེད། ཡི་དམ་རྩའི་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་རྩོམ་སྤྱོད་བརྒྱུད་བས། ལས་རབ་འབྱུམས་
 ཀྱན་ལ་མངའ་དབང་འབྱོར་ཏེ་མཐའ་རྒྱ་རི་བྲག་ཀྱན་ལ་སོགས་པ་མེད་པ། སྤྱོད་ཆེ་བརྒྱ་ལྷག་
 རྣམས་བཞུགས་པ་སོགས་སྒྱུན་མོང་དང་སྒྱུན་མིན་འོད་གསལ་སྤྱང་བཞིའི་ལམ་ནས་འཕོ་……
 ཆེན་རྒྱུངས་མའི་སྤྱར་བཞེངས་པ་དང་། ལུས་མ་སྤངས་པར་མཐའ་རྒྱུད་རྣམས་གཤེགས་པ་སོགས་
 གྲུབ་བརྟེན་རྣམས་བྱུང་བའོ།

དེ་རྩ་བའི་གསང་ཆེན་སྤྱོད་འབྱུར་བ་ལ་བཀའ་གཏིར་དག་སྤྱང་གི་བརྒྱུད་པ་གསུམ་ལས།
 དང་པོ། བསྟན་པའི་གཞི་དང་ཉིང་པོར་གྱུར་པ་མདོ་རྒྱ་སེམས་གསུམ་གྱི་བཀའ་དང་ཕོ་
 གཉགས། བར་རྣམས་ཀུབས། ཐ་མ་རྒྱུར་ལ་བབས་པ་དེ་དག་གི་ཆོས་བརྒྱུད་མཐའ་ཡས་པ་

དང་། བྱད་པར་དུ་བཏུན་པ་མི་དར་གྱི་སྐབས་སུ། ལྷ་རྩེ་འུག་བྱ་ལྟར་པས་སྤྱེ་འཕྱར་བཏུན་
 པའི་ཙུང་པ་བཅུགས། བདེ་གཤེགས་རྒྱ་པོ་པས་ཡལ་ག་བསྐྱེད་སྤྱོད། གསང་བདག་སྒོ་ལྷག་པས་
 ཨ་འབྲས་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། ཟུར་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་པའི་མཆོན་སྟན་རྒྱུ་
 གཞུགས་གོ་ལའི་ཁྱོན་ཡངས་སུ་བྱབ་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་ཀྱན་མཁྱེན་རྩྭ་སྒྲོང་
 གཡུང་གསུམ། དམ་གཅིང་བྱམས་གསུམ། རྩྭ་སྒྲོང་གོང་གསུམ། མངའ་རིས་པའ་ཆེན།
 རྩྭ་སྟན་རྩྭ་རྩྭ་དཔལ་བཟང་། འཕྲུང་པོ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་
 སྒྲིང་པ། འཛིགས་མེད་རྒྱལ་བའི་རྩུ་ལ། རྩྭ་ལྷག་ཀྱན་བཟང་གཞན་པས། སྟན་སྒྲིང་སྤྱེ་མཆེད་
 གཉིས། རྩྭ་ལྷག་པར་འཕྲིན་ལས། ཀུ་མོག་ཆེད་བར་མཆོག་གྲུབ། དཔལ་ལྷལ་ཀྱན་བཟང་
 ཤེས་རབ། རྩྭ་ལྷག་ཆེན་པར་རིག་འཛིན། ཞེ་ཆེན་རབ་འབྲས་པཏུན་པའི་རྒྱལ་མཆོན།
 རྒྱལ་སྤྱུ་གཞན་པས་མཐའ་ཡས། འཇམ་མགོན་མཁྱེན་གོང་རྣམ་གཉིས། ཀྱན་མཁྱེན་མི་
 པམ་རིན་པོ་ཆེ། དཔལ་ལྷལ་རྒྱ་རྒྱལ་པར་མདོ་སྤྱུགས་པཏུན་འཛིན། ཀུ་མོག་སི་དུ་སྤྱུགས་
 པཏུན་འགྲོའི་དོན་ཁོ་ན་སྤྱུགས་ལ་བརྒྱུ་པའི་སྤྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལས་……
 རྒྱལ་བཏུན་སྤྱི་དང་། བྱད་པར་མདོ་སྤྱུ་སེམས་གསུམ་གྱི་བཏུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེར་གི་ཆར་
 ཡང་རྒྱན་གནས་བྱབ་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་བཀའ་མདོ་སྤྱུ་སེམས་གསུམ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་དཔེ་རྒྱན་རྣམས་……
 ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྤྱུགས་གཅིག་དུ་འདུས་ཏེ་འཕེལ་བའི་བྱུང་རིམ་ནི། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་
 གཅིག་པའི་མཇུག་དུ་སྟོན་སྒྲིང་སྤྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་མའི་ཙུང་གཞུང་ལ་འགྲེལ་པ་དང་།
 ཆོ་ག་དུ་མ་སྤྱུགས་བསྐྱེད་སྤྱོད་གནང་སྟེ་སྤྱེ་མཆེད་པཏུན་བཀའ་མའི་ཆོས་ཆོན་རྣམས་སྤྱུགས་གཅིག་དུ་
 འདུས་བའི་འགོ་བཅུམས།

དེ་རྩེས་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་སྟོན་དུ་རྒྱལ་སྤྱུ་གཞན་པས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་སྤྱེ་……
 འཕྱར་བཀའ་མཆོག་འཕྲིན་པོ་ཏི་དགུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་གནང་ནས་ཤིང་སྤྱེས་ལ་བཀོད་པས་……

བཀའ་མ་སྟོགས་བསྟུ་ཐེངས་དང་པོ་དབུ་བཞེས།

དེ་རྗེས་རྒྱལ་རབས་བཅུ་དབུ་པའི་སྤང་རྒྱ་རྒྱལ་པར་མདོ་སྟགས་བཏུན་འཛིན་གྱིས་...
སར་གྱི་ཚོག་འཕྲིན་པོ་དབུ་པའི་ཉེར་། གཞུང་པོ་ད་རྣམས་བཏུན་ཏེ་སྤྲུལ་བཀའ་མ་པོ་ཏི་
ཉེར་ལྷ་ཤིང་སྤར་ལ་བཀོད་གནང་མཛད་དེ་སྟོགས་བསྟུ་ཐེངས་གཉིས་པ་གནང་།

བར་ལམ་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་དབྱིལ་རྒྱ་པོ་ད་གྱི་ཚོག་བཏུན་ཉག་ཤིན་རྒྱ་པ་སྐབས་.....
བཏུན་པའི་མེ་རི་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་རྒྱ་མཆེད་དེ་སྤྲུལ་རྗེ་བརྟུང་འཛིན་ས་རིན་པོ་...
ཆེས་མདོ་རྒྱ་ཁེམས་གསུམ་གྱི་དཀོང་ས་འབྲེལ་གཙོ་པོར་ཡུར་པའི་དཔེ་རྒྱན་རྣམས་བསྟུ་རྒྱབ་...
གནང་ཉི་བཀའ་མ་ཚ་གཞུང་དང་། རྒྱབ་ཚབ་བཅས་ཏེ་སྤོར་ཆོ་གཉིས་སྤྲུལ་ཉི་སྟོགས་

བམ་ལྷ་བཅུ་དྲུག་བརྒྱད་གྱི་སྤྲོན་པོ་དཔེ་རྒྱན་དང་བཅས་པ་སྟེལ་ཏེ་སྤྲུལ་བཀའ་མའི་.....
སྟོགས་བསྟུ་ཐེངས་གསུམ་པ་གནང་ཉི། གསང་ཆེན་སྤྲུལ་བའི་བཏུན་སྟོག་གི་འཕྲོ་

མཐུད་གནང་བའི་བཀའ་རྒྱུ་གཞུང་རྒྱ་མ་མཆིས། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེ་རྒྱལ་དཔེ་རྒྱན་མ་
འཛིན་པ་རྣམས་ཉི་ཆར་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྤང་རྒྱ་རྒྱལ་བཏུན་སྤར་གསའི་སྐབས།

སྟོགས་རྒྱལ་བཏུན་པའི་སྤྲོན་པོ་མཁན་པོ་ལྷན་ཁེལ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སྟོབ་བཞིན། ཀུ་ཚོག་
མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ལེགས་བཤད་བཏུན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ཆེ་རིང་རྒྱ་མཆོ། ལྷས་

པ་ཀུ་བདེ་ལེགས་གསུམ་གྱིས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་གནས་མང་པོ་ནས་འཛོལ་.....
བསྟུ་བྱས་པ། མདོ་རྒྱ་ཁེམས་གསུམ་གྱི་དཀོང་ས་འབྲེལ་གཙོ་པོར་ཡུར་པའི་དཔེ་དཀོན་

རྣམས་གཞིར་བཞག་ཐོག རྒྱན་རྒྱ་དཀོས་མཁོ་ཆེ་བའི་མདོ་སྟགས་གྱི་ཡིག་ཆ་འགའ་ཤས་ཁ་
སྤྲོན་བྱས་པ་བཅས་པོ་ཏི་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ། ཀུ་ཚོག་ཆེས་བཅུ་ཉི་རྒྱལ་ཆེན་སྐབས་སྤྲུལ་དཔར་

བཏུན་ལྷས་པའི་དཀར་ཆག་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་ལེགས་བཤད་བཏུན་པའི་རྒྱལ་
མཆོན་མཆོག་ནས་ལྷགས་ཚུལ་གནང་བ། ད་ལམ་སྟོ་རྒྱལ་མི་རིགས་སྟོབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་གངས་

ཅན་གཙུག་ལག་ནོར་བུའི་སྤྲུལ་ནས་དཔར་སྤྲུན་གནང་སྐབས། རྒྱན་བརྗོད་མདོར་བསྟུས་